TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2005 m. gruodžio 15 d. *

Sujungtose bylose C-232/04 ir C-233/04

dėl 2004 m. gegužės 5 d. *Arbeitsgericht Düsseldorf* (Vokietija) sprendimais, kuriuos Teisingumo Teismas gavo 2004 m. birželio 3 d., pagal EB 234 straipsnį pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą bylose

Nurten Güney-Görres (C-232/04),

Gul Demir (C-233/04)

prieš

Securicor Aviation Ltd (Vokietija),

Kötter Aviation Security GmbH & Co. KG

* Proceso kalba: vokiečių.

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Rosas, teisėjai J.-P. Puissochet, S. von Bahr, A. Borg Barthet (pranešėjas) ir U. Lõhmus,

generalinis advokatas M. Poiares Maduro,
posėdžio sekretorė K. Sztranc, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2005 m. balandžio 20 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Kötter Aviation Security GmbH & Co. KG*, atstovaujamos *Rechtsanwälte* F. Kasper, T. Wegmann ir L. Kolks,

— *Securicor Aviation Ltd* (Vokietija), atstovaujamos *Rechtsanwalt* C. Berger,

— Vokietijos Federacinės Respublikos, atstovaujamos C.-D. Quassowski, A. Tiemann bei M. Lumma ir U. Forsthoff,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos G. Rozet, H. Kreppel ir F. Erlbacher,

susipažinęs su 2005 m. birželio 16 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymai priimti prejudicinį sprendimą susiję su 2001 m. kovo 12 d. Tarybos direktyvos 2001/23/EB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų darbuotojų teisių apsaugai įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju, suderinimo (OL L 82, p. 16) 1 straipsnio išaiškinimu.

2 Šie prašymai pateikti bylose N. Güney-Görres ir G. Demir prieš *Kötter Aviation Security GmbH & Co. KG* (toliau – *Kötter*) bendrovę, kuri pagal sutartį privalo vykdyti keleivių ir bagažo kontrolę Diuseldorfo oro uoste, bei prieš jų ankstesnį darbdavį, *Securicor Aviation Ltd* (Vokietija; toliau – *Securicor*) bendrovę, kuri anksčiau prieš nutraukiant sutartį teikdavo tas pačias paslaugas. Šie darbuotojai pateikė *Arbeitsgericht Düsseldorf* (Darbo ginčų tribunolas, Vokietija) ieškinį prieš *Kötter*, reikalaudami pripažinti, kad ankstesni darbo santykiai tarp jų ir *Securicor* buvo tęsiami su *Kötter*, remiantis Vokietijos civilinio kodekso 613a straipsniu (*Bürgerliches Gesetzbuch*, toliau – BGB), kuriuo Direktyva 2001/23 buvo perkelta į nacionalinę teisę.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisė

3 Direktyva 2001/23 susistemina 1977 m. vasario 14 d. Tarybos direktyvą 77/187/EEB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų darbuotojų teisių apsaugai įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju, suderinimo (OL L 61, p. 26), iš dalies pakeistą 1998 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 98/50/EB (OL L 201, p. 88).

4 Direktyvos 2001/23 taikymo sritis yra apibrėžta 1 straipsnyje, kuris numato, kad:

„1. a) Ši direktyva taikoma teisinio perdavimo arba susijungimo atveju perduodant įmonę, verslą arba įmonės ar verslo dalį kitam darbdaviui.

b) Atsižvelgiant į a punktą ir kitas šio straipsnio nuostatas, šioje direktyvoje nustatytas perdavimas yra perdavimas išlaikant ūkio subjekto tapatybę, t. y. išlaikant organizuotą išteklių grupę, kurios tikslas yra ūkinė veikla, nepriklausomai nuo to, ar ta veikla yra pagrindinė ar pagalbinė.

<...>“

5 Direktyvos 2001/23 1 straipsnio redakcija yra identiška Direktyvos 77/187 1 straipsniui, iš dalies pakeistam Direktyva 98/50, kurios ketvirtojoje konstatuojamojoje dalyje įtvirtinta:

„Kadangi teisinio tikrumo ir skaidrumo sumetimais reikalaujama teisinę perdavimo sąvoką paaiškinti pagal Teisingumo Teismo praktiką; kadangi toks paaiškinimas nepakeičia Teisingumo Teismo pateikto Direktyvos 77/187/EEB taikymo srities interpretavimo." (Pataisytas vertimas)

6 Direktyvos 2001/23 3 ir 4 straipsniuose yra numatyta:

„3 straipsnis

1. Perdavėjo teisės ir pareigos, kylančios iš darbo sutarties arba darbo santykių, galiojančių perdavimo dieną, ryšium su perdavimu yra perduodamos perėmėjui.

<...>

4 straipsnis

1. Įmonės, verslo arba įmonės ar verslo dalies perdavimas pats savaime nėra pagrindas, kuriuo remdamasis perdavėjas arba perėmėjas gali atleisti iš darbo. Ši

nuostata netrukdo atleisti iš darbo dėl ekonominių, techninių arba organizacinių priežasčių, susijusių su darbo jėgos pasikeitimais.

<...>"

Nacionalinė teisė

7 BGB 613a straipsnis, pavadintas „Teisės ir pareigos perdavus įmonę", reglamentuoja darbo santykių pasikeitimą perdavus įmonę ir su tuo susijusį draudimą atleisti iš darbo. Šiame straipsnyje numatyta:

„1. Jei verslas arba verslo dalis teisiniu sandoriu perduodama kitam savininkui, jis perima perdavimo dieną galiojančiose darbo sutartyse nustatytas teises ir pareigas. Jei šias teises ir pareigas reglamentuoja kolektyvinė sutartis ar darbo sutartis, jos tampa darbo santykių tarp naujo savininko ir darbuotojo dalimi ir negali būti pakeistos padarant žalos pastarajam vienerius metus, skaičiuojant nuo perdavimo datos. Antras sakinys netaikomas, kai naujo savininko teises ir pareigas reglamentuoja kita kolektyvinė sutartis ar darbo sutartis. Šios teisės ir pareigos gali būti pakeistos iki antrame sakinyje numatyto termino pabaigos, jei kolektyvinė sutartis ar darbo sutartis nebetaikomos arba nesant abipusio įsipareigojimo laikytis kitos kolektyvinės sutarties, dėl kurios taikymo naujas savininkas ir darbuotojas yra susitarę.

2. Ankstesnis darbdavys kartu su nauju savininku solidariai atsako už 1 dalyje numatytas pareigas, jei šios pareigos atsiranda iki perdavimo dienos ir vėliausiai turi būti įvykdytos per vienerius metus, skaičiuojant nuo tos datos. Tačiau, jei šios pareigos turi būti įvykdytos po perdavimo dienos, ankstesnis darbdavys atsako tik už laikotarpį iki perdavimo dienos.

3. 2 dalis netaikytina, kai juridinis asmuo ar akcinė bendrovė likviduojama reorganizavimo būdu.

4. Darbuotojo atleidimas iš darbo jo ankstesnio arba naujo darbdavio sprendimu dėl verslo ar verslo dalies perdavimo yra niekinis. Teisė nutraukti darbo sutartį kitais pagrindais išlieka.

5. Ankstesnis darbdavys arba naujasis savininkas privalo raštu prieš perdavimą informuoti darbuotojus apie:

1) perdavimo datą arba siūlomą datą;

2) perdavimo motyvus;

3) teisines, ekonomines ir socialines perdavimo pasekmes darbuotojams;

4) priemones, taikytinas darbuotojų atžvilgiu.

6. Darbuotojai per vieną mėnesį, skaičiuojant nuo informacijos, numatytos 5 dalyje, gavimo dienos gali pateikti prieštaravimus raštu dėl darbo santykių perdavimo. Prieštaravimas gali būti pateiktas ankstesniam darbdaviui arba naujajam savininkui."

Faktai

8 N. Güney-Görres ir G. Demir, ieškoves pagrindinėse bylose, *Securicor* neterminuotai įdarbino apsaugos darbuotojomis, tikrinančiomis keleivius ir jų bagažus Diuseldorfo oro uoste.

9 Pagal 2000 m. balandžio 5 d. su Vokietijos valstybe, atstovaujama Vidaus reikalų ministerijos (Bundesministerium des Inneren, toliau – BMI), pasirašytą sutartį *Aviation Defence International Germany Ltd* įsipareigojo vykdyti keleivių ir bagažo kontrolę Diuseldorfo oro uoste pagal Įstatymo dėl oro transporto (1999 m. kovo 27 d. *Luftverkehrsgesetz* redakcija, BGBl. 1999 I, p. 550) 29c straipsnio 1 dalį. *Securicor* perėmė šios sutarties, kuri pasibaigė 2003 m. gruodžio 31 d., vykdymą.

10 Pagal šios sutarties sąlygas Vokietijos valstybė suteikia *Securicor* aviacijos saugumo įrenginius, būtinus užtikrinti keleivių kontrolės vykdymą, pavyzdžiui, stacionarius metalo detektorius, transportavimo juostas su automatiniu patikrinimu rentgeno spinduliais (bagažo kontrolės ir rentgeno spindulių įrenginius), rankinius metalo detektorius ir sprogstamųjų medžiagų detektorius.

11 *Securicor* įdarbino 306 darbuotojus, iš kurių 295 vykdė vien tik keleivių kontrolę. Darbuotojai, paskirti vykdyti pastarąją užduotį, baigė specialius keturių savaičių kursus, turėjo išlaikyti aviacijos saugos pagalbinio darbuotojo egzaminus ir gauti viešosios valdžios įgaliojimus, suteikiančius teisę vykdyti tokią kontrolę. Šie darbuotojai, vykdydami keleivių kontrolės funkcijas, buvo pavaldūs kompetentingai Federalinės sienų apsaugos policijos (*Bundesgrenzschutz*) tarnybai.

12 2003 m. birželio 5 d. laišku BMI informavo *Securicor*, kad sutartiniai santykiai dėl keleivių kontrolės Diuseldorfo oro uoste nuo ateinančio gruodžio 31 d. nebus pratęsti. 2003 m. rugsėjo 16 d. BMI informavo *Securicor* apie sandorio sudarymą su *Kötter*.

13 Atsakydamas į *Securicor* pateiktą prašymą, *Kötter* valdytojas nurodė, kad jis nėra suinteresuotas verslo perdavimu. Be to, 2003 m. lapkričio 17 d. laišku *Kötter* informavo *Securicor*, kad ji gali perimti tik nedidelę pastarosios darbuotojų dalį.

14 2003 m. lapkričio 26 d. laiškais *Securicor* pranešė, kad nuo 2003 m. gruodžio 31 d. nutraukia darbo sutartis su N. Güney-Görres ir G. Demir. Ji taip pat nutraukė sutartis su kitais darbuotojais, įdarbintais pagal sudarytą viešąją sutartį su Vokietijos valstybe.

15 2003 m. gruodžio 31 d. *Securicor* Diuseldorfo oro uoste nustojo vykdyti kontrolės funkcijas, kurias jai patikėjo ši valstybė.

16 Nuo 2004 m. sausio 1 d. *Kötter* pagal sutartį, sudarytą su Vokietijos valstybe, įsipareigojo vykdyti keleivių, keliaujančių per šį oro uostą, ir jų bagažo kontrolę. Sutarties dalykas iš esmės buvo identiškas sudarytos sutarties su *Securicor* dalykui. *Kötter* taip pat naudojo aviacijos saugumo įrenginius, priklausančius aptariamai valstybei.

17 *Kötter* tą pačią dieną perėmė 167 darbuotojus, prieš tai dirbusius *Securicor*, tarp kurių nebuvo N. Güney-Görres ir G. Demir. *Kötter* perimti ir paskirti vykdyti keleivių kontrolę darbuotojai pateko į kompetentingos *Bundesgrenzschutz* tarnybos priežiūrą.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

18 Pagrindinėse bylose keliamas klausimas, ar *Securicor* nuo 2003 m. gruodžio 31 d. nagrinėjamų darbo sutarčių nutraukimas reiškia darbo santykių tarp ieškovių ir *Securicor* ir (arba) *Kötter* pasibaigimą ar, priešingai, šis nutraukimas kaip įmonės perdavimo pasekmė reiškia darbo santykių perdavimą *Kötter*, perduodant įmonę Direktyvos 2001/23 1 straipsnio prasme.

19 Pagal *Arbeitsgericht Düsseldorf* ginčas yra paremtas sąvokos „įmonės perdavimas" aiškinimu pagal Direktyvos 2001/23 1 straipsnį.

20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad pagal Teisingumo Teismo praktiką gamybos išteklių perdavimo konkurso laimėtojui faktas yra viena iš verslo perdavimo ypatybių. Šis teismas klausia, ar pagal Bendrijos

teisę laikoma, kad gamybos ištekliai perleisti tik tuo atveju, jei jie naudojami savarankiškai ekonominei veiklai – šis kriterijus pradėtas naudoti *Bundesarbeitsgericht* (Federalinis darbo ginčų tribunolas) praktikoje.

21 *Arbeitsgericht Düsseldorf* nuomone, priimant sprendimą pagrindinėse bylose, yra svarbu nustatyti, ar *Securicor* perdavė *Kötter* aviacijos saugumo įrenginius, būtent stacionarius metalo detektorius, transportavimo juostas su automatiniu patikrinimu rentgeno spinduliais (bagažo kontrolės įrenginiai), rankinius metalo detektorius ir sprogstamųjų medžiagų detektorius, kurie laikytini gamybos ištekliais.

22 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad šie įrenginiai nenaudojami savarankiškai ekonominei veiklai, kadangi už jų priežiūrą kaip jų perleidėja atsakinga Vokietijos valstybė, kuri taip pat turi padengti su tuo susijusias išlaidas. Be to, nagrinėjami užsakymo vykdytojai neturėjo jokios galimybės panaudoti šiuos įrenginius savo veiklai. Jie negalėjo nei gauti papildomo pelno, nei nustatyti šių įrenginių naudojimo trukmės bei būdo. Be to, pagal sutarties sąlygas privaloma naudoti šiuos įrenginius.

23 Šiomis aplinkybėms *Arbeitsgericht Düsseldorf* nusprendė sustabdyti bylų nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar nustatant verslo perdavimo pagal Direktyvos 2001/23/EB 1 straipsnį faktą naujos sutarties sudarymo atveju – nepaisant to, kokie yra nuosavybės santykiai, – konstatuojant buvusio užsakymo vykdytojo gamybos išteklių perdavimą naujam

vykdytojui, atsižvelgiant į visas aplinkybes, yra taikoma sąlyga, kad pastarajam gamybos ištekliai buvo perduoti tik savarankiškai ekonominei veiklai vykdyti? Ar todėl gamybos išteklių perdavimui patvirtinti yra būtina, kad užsakymo vykdytojui būtų suteikti įgaliojimai priimti sprendimus dėl to, kaip panaudoti gamybos išteklius savarankiškoje ekonominėje veikloje? Ar todėl reikia daryti skirtumą atsižvelgiant į tai, ar užsakovo gamybos ištekliai yra užsakymo vykdytojo paslaugos „objektas", ar „priemonė"?

2. Jeigu Teisingumo Teismo atsakymas į pirmąjį klausimą būtų teigiamas:

a) Ar gamybos išteklių perdavimas savarankiškai ekonominei veiklai būtų neįmanomas tuomet, kai užsakovas suteikia juos užsakymo vykdytojui tik naudotis, o jų priežiūrą, įskaitant su tuo susijusias išlaidas, vykdo pats užsakovas?

b) Ar užsakymo vykdytojas vykdo savarankišką ekonominę veiklą, kai lėktuvų keleivių kontrolei oro uostuose jis naudoja užsakovo perduotus stacionarius metalo detektorius, rankinius metalo detektorius ir rentgeno spindulių įrenginius?"

24 2004 m. liepos 9 d. Teisingumo Teismo nutartimi bylos C-232/04 ir C-233/04 buvo sujungtos rašytinės ir žodinės proceso dalių bei sprendimo priėmimo tikslais.

Dėl prejudicinių klausimų

25 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar nagrinėjant verslo perdavimo faktą Direktyvos 2001/23 1 straipsnio prasme, konstatuojant pradinio užsakymo vykdytojo gamybos išteklių perdavimą naujam vykdytojui, yra taikoma sąlyga, kad pastarajam gamybos ištekliai buvo perduoti tik jo ekonominei veiklai vykdyti. Antruoju klausimu, kurį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas užduoda teigiamai atsakius į pirmą, Teisingumo Teismo prašoma apibrėžti savarankiškos ekonominės veiklos sąvoką.

26 *Securicor* tvirtina, kad pagal Teisingumo Teismo praktiką pagrindinių įmonės gamybos išteklių perėmimo kriterijus yra įvykdytas, jei naujasis savininkas juos naudoja. Tai, kad jis juos naudoja remdamasis savo nuožiūra ar pagal perleidėjo nurodymus, nėra reikšminga. Todėl *Securicor* teigia, kad naudojimo savarankiškai ekonominei veiklai kriterijus turėtų būti atmestas.

27 Vokietijos vyriausybė ir *Kötter* teigia, kad lemiamas pradinio užsakymo vykdytojo gamybos išteklių perleidimo naujam vykdytojui kriterijus yra paremtas tuo, jog šie ištekliai pastarajam turėjo būti perduoti savarankiškai ekonominei veiklai vykdyti. Jos teigia, kad šis kriterijus atitinka Teisingumo Teismo praktiką. Šios vyriausybės nuomone, ši sąvoka turėtų būti suprantama taip, kad naujasis užsakymo vykdytojas turi naudoti gamybos išteklius savo nuožiūra ir asmeniškai padengti naudojimo išlaidas, norėdamas gauti papildomo pelno. Tačiau Vokietijos vyriausybė nurodo, kad pats klausimas, ar užsakovo gamybos ištekliai yra užsakymo vykdytojo teikiamos paslaugos „objektas" ar „priemonė", neleidžia pateikti aiškaus apibrėžimo.

28 Europos Bendrijų Komisija mano, kad į pirmąjį klausimą reikėtų atsakyti neigiamai. Ji teigia, kad klausimas dėl sąvokos „gamybos išteklių perdavimas" aiškinimo negali būti nagrinėjamas atskirai nuo kitų kriterijų, kuriuos reikia išnagrinėti tiriant įmonės ar verslo perdavimo faktą. Kalbant apie materialių gamybos išteklių perdavimo kriterijų, Komisija konstatuoja, kad neginčijama tai, jog *Kötter* darbuotojai nuo 2004 m. sausio 1 d. kaip *Securicor* darbuotojai naudojo materialius gamybos išteklius, būtent stacionarius metalo detektorius, bagažo kontrolės įrenginius, rankinius metalo detektorius ir sprogstamųjų medžiagų detektorius. Ji primena Teisingumo Teismo praktiką, pagal kurią nesvarbu, ar šie įrenginiai priklauso užsakymo vykdytojui. Komisija mano, kad *Bundesarbeitsgericht* jurisprudencija, kuri gamybos išteklius priskiria užsakymo vykdytojo verslui, tik kai užtikrinama, kad „gamybos ištekliai bus panaudoti tik savarankiškai ekonominei veiklai", neatitinka Direktyvos 2001/23.

Teisingumo Teismo vertinimas

29 Pagal Direktyvos 2001/23 1 straipsnio 1 dalies a punktą „ši direktyva taikoma teisinio perdavimo arba susijungimo atveju perduodant įmonę, verslą arba įmonės ar verslo dalį kitam darbdaviui".

30 Pagal to paties straipsnio 1 dalies b punktą „šioje direktyvoje nustatytas perdavimas yra perdavimas išlaikant ūkio subjekto tapatybę, t. y. išlaikant organizuotą išteklių grupę, kurios tikslas yra ūkinė veikla, nepriklausomai nuo to, ar ta veikla yra pagrindinė, ar pagalbinė". Pagal Direktyvos 98/50 ketvirtąją konstatuojamąją dalį ši nuostata buvo papildyta, siekiant patikslinti perdavimo sąvoką pagal Teisingumo Teismo praktiką.

31 Pagal šią praktiką Direktyva 2001/23 siekiama užtikrinti egzistuojančio ūkio subjekto darbo santykių tęstinumą, neatsižvelgiant į savininko pasikeitimą. Lemiamas kriterijus nustatant perdavimą yra tai, ar nagrinėjamas subjektas išlaiko savo tapatybę, o tai matyti, *inter alia*, iš to, kad jo veikla iš tikrųjų yra tęsiama arba atnaujinama (žr., *inter alia*, 1986 m. kovo 18 d. Sprendimo *Spijkers*, 24/85, Rink. p. 1119, 11 ir 12 punktus; 1997 m. kovo 11 d. Sprendimo *Süzen*, C-13/95, Rink. p. I-1259, 10 punktą bei 2003 m. lapkričio 20 d. Sprendimo *Abler ir kt.*, C-340/01, Rink. p. I-14023, 29 punktą).

32 Norint taikyti Direktyvą 2001/23 reikia, kad būtų perduotas stabiliai veikiantis ekonominis subjektas, kurio veikla neapsiriboja vienos konkrečios darbo sutarties vykdymu (žr., *inter alia*, 1995 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Rygaard*, C-48/94, Rink. p. I-2745, 20 punktą). Subjekto sąvoka reiškia asmenų ir išteklių bendrą organizavimą, leidžiantį vykdyti ekonominę veiklą, kuria siekiama savarankiško tikslo (žr., *iner alia*, minėto sprendimo *Süzen* 13 punktą ir minėto sprendimo *Abler* 30 punktą).

33 Norint nustatyti, ar buvo perduotas stabiliai veikiantis ekonominis subjektas, reikia atsižvelgti į visumą faktinių aplinkybių, kurios apibūdina nagrinėjamą perdavimą, pavyzdžiui, įmonės arba verslo rūšį, materialaus turto, pavyzdžiui, pastatų ir kilnojamo turto, perdavimą ar neperdavimą, nematerialaus turto vertę perdavimo metu, į tai, ar naujas darbdavys perėmė daugumą darbuotojų, ar buvo perduoti klientai, į prieš ir po perdavimo atliekamos veiklos panašumo laipsnį bei į šios veiklos galimo sustabdymo trukmę (žr., *inter alia*, 1992 m. gegužės 19 d. Sprendimą *Redmond Stichting*, C-29/91, Rink. p. I-3189, 24 punktą; minėtų sprendimų *Spijkers* 13 punktą; *Süzen* 14 punktą bei *Abler ir kt.* 33 punktą).

34 Tačiau visos šios aplinkybės yra tik atskiri visapusiško įvertinimo, kuris turi būti atliktas, aspektai, ir todėl jie negali būti vertinami izoliuotai (žr. minėtus sprendimus: *Spijkers*, 13 punktą; *Süzen*, 14 punktą ir *Abler ir kt.*, 34 punktą).

35 Nacionalinis teismas, vertindamas faktines aplinkybes, kurios apibūdina nagrinėjamą sandorį, turi atsižvelgti į įmonės ar verslo rūšį. Iš to matyti, kad skirtingų kriterijų, leidžiančių nustatyti perdavimo egzistavimą direktyvos 2001/23 prasme, reikšmė priklauso nuo vykdomos veiklos, įmonės gamybos metodų ar gamybos išteklių, naudojamų versle ar nagrinėjamoje verslo dalyje (žr. minėto sprendimo *Süzen* 18 punktą; 1998 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *Hidalgo ir kt.*, C-173/96 ir C-247/96, Rink. p. I-8237, 31 punktą bei minėto sprendimo *Abler ir kt.* 35 punktą).

36 *Arbeitsgericht Düsseldorf* pateiktais klausimais siekiama apibrėžti sąlygas, kurioms galima būtų manyti, kad įvykdyta viena iš šių aplinkybių, būtent gamybos išteklių perdavimas. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar gamybos išteklių perdavimo konstatavimas priklauso nuo to, ar perleidžiama savarankiškai ekonominei veiklai.

37 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad iš Direktyvos 2001/23 1 straipsnio formuluočių matyti, jog ji sutartinių santykių kontekste taikytina bet kuriomis aplinkybėmis, kai pasikeičia atsakingi už įmonės veiklą fiziniai ar juridiniai asmenys, kurie numato darbdavio įsipareigojimus *vis-à-vis* įmonės darbuotojų atžvilgiu, nesvarbu, ar materiali nuosavybė buvo perduota (minėto sprendimo *Abler ir kt.* 41 punktas ir jame cituojami sprendimai).

38 Minėto sprendimo *Abler ir kt.* 42 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad tai, jog naujo savininko perimti materialūs elementai nepriklauso jo pirmtakui, bet perleidėjo buvo perduoti naudotis, nereiškia, kad nėra įmonės ar verslo perdavimo Direktyvos 77/187 prasme.

39 Šiuo požiūriu nereiškia, kad užsakymo vykdytojo gamybos išteklių perėmimas savarankiškai ekonominei veiklai yra lemiamas elementas nustatant, ar įvyko gamybos išteklių perdavimas.

40 Toks kriterijus neišplaukia nei iš Direktyvos 2001/23 teksto, nei iš jos tikslų užtikrinti darbuotojų apsaugą, vykstant pokyčiams įmonėje ar versle, ir leisti realizuoti vidaus rinką.

41 Be to, dėl tų pačių priežasčių aplinkybė, kad materialūs elementai buvo perimti naujo užsakymo vykdytojo, net jei jie jam buvo perleisti ne savarankiškai ekonominei veiklai, nereiškia, jog nėra nei gamybos išteklių, nei įmonės perdavimo Direktyvos 2001/23 prasme.

42 Todėl atsakymas į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pirmąjį klausimą turi būti toks: Direktyvos 2001/23 1 straipsnį reikia aiškinti taip, kad, nustatant įmonės ar verslo perdavimo faktą pagal šį straipsnį naujos sutarties sudarymo atveju ir atsižvelgiant į visas aplinkybes, gamybos išteklių perdavimo savarankiškai ekonominei veiklai vykdyti faktas nėra būtina sąlyga, norint konstatuoti pradinio užsakymo vykdytojo gamybos išteklių perdavimą naujam vykdytojui.

43 Kadangi Teisingumo Teismo atsakymas į pirmąjį klausimą yra neigiamas, nereikia atsakyti į antrąjį klausimą.

44 Nacionalinis teismas, vertindamas bendrai ir atsižvelgdamas į visų nustatytų aplinkybių visumą, privalo nustatyti, ar pagrindinėje byloje įvyko įmonės ar verslo perdavimas. Šiuo požiūriu reikia priminti, kad gamybos išteklių perdavimas yra tik dalis visumos vertinimo, kurį turi atlikti nacionalinis teisėjas, nustatydamas, ar įvyko įmonės ar verslo perdavimas pagal Direktyvos 2001/23 1 straipsnį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

45 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

2001 m. kovo 12 d. Tarybos direktyvos 2001/23/EB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų darbuotojų teisių apsaugai įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju, suderinimo 1 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad, nustatant įmonės ar verslo perdavimo faktą pagal šį straipsnį naujos sutarties sudarymo atveju ir atsižvelgiant į visas aplinkybes, gamybos išteklių perdavimo savarankiškai ekonominei veiklai vykdyti faktas nėra būtina sąlyga, norint konstatuoti pradinio užsakymo vykdytojo gamybos išteklių perdavimą naujam vykdytojui.

Parašai.